

DE WILDENBORCHER

JUNI 2004

Voorwoord

Het is gelukt: we hebben er een nieuw redactielid bij. Gea van Dommelen, de vriendin van Erik Ebbink, woont sinds kort in de Wildenborch en we hebben haar gevraagd om voor elke uitgave een interview te verzorgen. We misten in onze rubriek 'Een greep uit het leven van een Wildenborcher' toch wat structuur en continuïteit, en hadden het idee dat Gea daar heel goed voor zou kunnen zorgen. Bovendien zou het - dachten we - voor haar een mooie gelegenheid zijn wat meer Wildenborchers te leren kennen. Gea reageerde heel enthousiast en we zijn heel blij dat ze op ons verzoek is ingegaan. Elders in deze Wildenborcher stelt ze zich nader aan u voor en leest u ook haar eerste bijdrage voor de rubriek 'Een greep uit...!'

We hebben als redactie een eigen e-mailadres geopend. We hopen dat dat wat gemakkelijker werkt dan wanneer kopij voor dit buurtblad in onze prive-postbakken terechtkomt. Bijdragen kunnen voortaan worden gestuurd naar: dewildenborcher@12move.nl. Het voordeel is dat alle redactieleden vanachter hun eigen computer in deze bak kunnen, en daar ook hun eigen bijdragen in kunnen deponeren. Het verlost ons hopelijk ook van wat technische problemen waarop we nu enkele keren zijn gestuit.

We hebben een rijk gevulde Wildenborcher voor u kunnen samenstellen. Vrijwel elke vereniging uit ons buurtschap die iets had te melden, heeft wat ingestuurd, en daar zijn we heel erg blij mee. Ga zo door, willen we u allen toevoegen. Alleen zouden we graag nog wat meer eigen initiatief zien. Vaak wacht u toch met het sturen van een bijdrage tot we er zelf om vragen....

Erg blij zijn we daarom met de bijdrage van Gerda Rossel, geboren en getogen in ons buurtschap. Ze heeft jarenlang in Afrika gewerkt en woont tegenwoordig in Den Haag. Ze is bezig de geschiedenis van de boerderijen in de Wildenborch - de buurt heeft nog steeds een warm plekje in haar hart - op een rij te krijgen en zal op het Oranjefeest aanwezig zijn om bewoners te kunnen vragen haar te helpen bij het verzamelen van informatie over de boerderijen en hun bewoners. Wellicht kunt u, als u haar bijdrage heeft gelezen, alvast over een en ander nadenken of iets op papier zetten.

Twee Wildenborchers die hier al wat langer wonen, stellen zich aan u voor. Het gaat om de bewoners van landhuis Kamphuizen. Ze reageerden op onze vorige uitgave met een aan alle buurtbewoners gerichte uitnodiging het paasvuur bij hen bij te wonen. Een leuk initiatief, vonden we, maar helaas kwam de uitnodiging te laat. We hebben hen daarom gevraagd zich nader voor te stellen, zodat geen enkele Wildenborcher zich bezwaard hoeft te voelen als hij of zij volgend jaar 'het glas wil heffen' bij de baake op Kamphuizen. Wie weet komt er een nieuwe traditie in de Wildenborch.

Het volgende nummer van De Wildenborcher verschijnt - als alles meezit - in augustus. Daarin natuurlijk weer foto's en een verslag van het Oranjefeest, waarop we u allen hopen tegen te komen. Kopij voor deze uitgave willen we graag begin augustus in bezit hebben.

De redactie:

Gerrit en Merle Pardijs, Wildenborchseweg 5, 7251KB Vorden, tel. 0575 5556255

Gea van Dommelen, Wildenborchseweg 32, 7251KJ Vorden, tel. 0575 556880

Jenny Polman, Grensweg 1, 7241RP Lochem, tel. 0575 556583

E-mailadres redactie: dewildenborcher@12move.nl.

Nieuw redactielid stelt zich voor:

Er is mij gevraagd om voor deze Wildenborcher een stukje te schrijven om mijzelf voor te stellen. Mijn naam is Gea van Dommelen en ik werd 50 jaar geleden in Dokkum geboren. Daarna verhuisden we naar Wageningen, waar ik tot eind maart van dit jaar heb gewoond. Daar heb ik een heerlijke jeugd gehad, ben er naar school gegaan en heb de opleiding tot verpleegkundige gevolgd. Dat is een keuze geweest waar ik nooit spijt van heb gehad. Het is een prachtig vak, dat nog steeds veel voldoening geeft. Op dit moment werk ik in Ede, in het ziekenhuis, op de polikliniek chirurgie en orthopedie. Ik vind tuinieren, de krant lezen, naar muziek luisteren en het kijken naar een Engelse detective op de televisie een heerlijk ontspanning.

Ik woon nu op de Wildenborchseweg 32 bij Erik Ebbink. Een heerlijke en prachtige plek!!!! Erik en ik kennen elkaar al meer dan 20 jaar, maar sinds een paar jaar "hebben we wat met elkaar". Zo zie je maar weer.....

De afgelopen paar jaar ben ik al vaak met Erik naar allerlei activiteiten en festiviteiten in de buurt geweest, en daardoor voel ik me al wel een beetje betrokken bij de buurt en omgeving. En ik heb wel gemerkt dat de Kapel een belangrijke plaats inneemt in het buurt- en verenigingsleven van veel Wildenborchers.

De redactie van de Wildenborcher heeft mij gevraagd om af en toe eens een interview af te nemen en te schrijven in het blad. Dit lijkt me erg leuk, want de afgelopen vier jaar heb ik in de Ondernemingsraad van het ziekenhuis gezeten en heb daar ook regelmatig stukken moeten schrijven. Dit lijkt me een prettige manier om in contact te komen met de buurtbewoners, en op die manier ook de mensen wat beter te leren kennen.

Mij is de afgelopen periode nogal eens gevraagd of ik wel dialect versta, en gelukkig is dat (meestal) wel het geval. Spreken doe ik het natuurlijk niet, maar dat lijkt me geen bezwaar. Het leven in Vorden zal anders zijn dan in Wageningen, maar ik ben er zeker van dat ik hier, op deze prachtige plek, zal wennen.

Dus, beste mensen, jullie weten nu een heel klein beetje wie ik ben. Het zou dus kunnen zijn dat ik u opbel met de vraag of ik een stukje over u mag schrijven. En als u iets heeft waarvan u denkt dat het in de Wildenborcher zou moeten staan, dan houd ik me aanbevolen om u te helpen met het schrijven.

Tot ziens, Gea van Dommelen.

Volksdansgroep

Kom dansen met de Wildenborchse Volksdansgroep.

Houdt u van gezelligheid, muziek en lichaamsbeweging?

Kom dan donderdagochtend 2 september 2004 naar de Kapel in de Wildenborch. Van half tien tot elf uur kan iedereen met ons kennismaken. We dansen iedere donderdagmorgen in de Kapel.

Nieuwe leden, zowel dames als heren, zijn van harte welkom.

Graag tot ziens,
Gerda Braakman-Kelholt,
Tel. 0573 251972

Van de Oranjecommissie

We zijn weer druk met de voorbereidingen van het Oranjefeest. Dat wordt gehouden op 17, 18 en 19 juni. Donderdag- en vrijdagavond is er toneel met TAO in de Kapel. Zaterdagmiddag is er feest op het feestterrein bij het kasteel. We hopen als commissie dat veel mensen ons feest zullen bezoeken.

Ook de 'nieuwe' Wildenborchers zijn van harte welkom. Er is misschien wel wat drempelvrees, maar u zult zien dat het reuze-gezellig is.

We zijn als commissie blij dat TAO twee avonden wil verzorgen. Ik heb begrepen dat de repetities goed verlopen en dat het weer lachen geblazen wordt.

Zaterdagmiddag start alles om een uur. Dan zijn ook weer de traditionele spelen, zoals vogelschieten, dogkarrijden en vele andere onderdelen. Rita Houwen is nog koningin, maar we moeten proberen haar dit jaar te onttronen. De drank wordt verzorgd door Klaas Bakker en de patat met toebehoren door Henk Damen.

We hopen op prachtig weer, en dat het weer ouderwets gezellig wordt.

Reint Mennink.

Toneel van TAO

Voorafgaand aan het Oranjefeest brengt TAO op donderdag 17 en vrijdag 18 juni in de Wildenborchse Kapel:

'De deerne hef geliek',

een blijspel in drie bedrijven in het dialect.

Jan en Willem zijn niet zo gek met hun boerderij, 'want daar he'j jao zovölle wark met'. Om hun werk wat te verlichten huren ze een dienstmeisje, dat al snel het roer overneemt. Dit zorgt natuurlijk voor de nodige ergernissen.....

Zelfde tijd, zelfde plaats, maar met een nieuwe speler. Hij speelde mee in de film "Pietje Bell 2" die eind vorig jaar in de bioscopen verscheen.

Veelbelovend dus.

Graag tot ziens op 17 of 18 juni !

**Namens TAO Wildenborch,
Kristie Holsbeeke-Ezerman**

Receptie 50-jarige schietvereniging

Op 27 maart jongstleden vierde Schietvereniging Wildenborch haar 50-jarig jubileum. Veel mensen kwamen ons feliciteren namens de Wildenborchse verenigingen, andere schietverenigingen en ook velen kwamen op persoonlijke titel.

Namens het hoofdbestuur van Schietvereniging Oost-Gelderland werden deze middag door de voorzitter, de heer Scheffer, drie leden gehuldigd vanwege hun 40-jarig lidmaatschap van de Schietvereniging Oost-Gelderland, te weten H.J. Berenpas, D.J. Pardijs en J. van Amstel.

M. Kornegoor werd gehuldigd voor zijn 50-jarig lidmaatschap van Schietvereniging Oost-Gelderland.

Bestuur en leden van de schietvereniging kijken dan ook terug op een mooie receptie. We bedanken bij deze iedereen die ons persoonlijk of schriftelijk heeft gefeliciteerd met ons jubileum.

**Namens Schietvereniging Wildenborch,
Jan Kornegoor. (secretaris)**

Verslag Wildenborchse fietstocht

Het was dit jaar al weer de zesde keer dat de fietstocht, georganiseerd door de Kapelcommissie van de Wildenborch, plaats vond. Het is elke keer weer afwachten hoe het weer zal zijn, want daar is het aantal deelnemers sterk afhankelijk van. De weersverwachtingen waren voor deze zondag redelijk gunstig. Er was in ieder geval droog weer voorspeld, maar wel met redelijk wat frisse wind. Het aantal deelnemers kon alle kanten op.

De leden van de commissie zijn in de loop van de ochtend begonnen met het smeren van de 150 krentenbollen, het zetten van ontelbare koppen koffie en het inrichten van de pauzeplaats.

Tussen één en twee uur kon er gestart worden. Er hebben in totaal 120 mensen deelgenomen aan de fietstocht. De eerste deelnemers kwamen tegen kwart over twee bij de pauzeplaats in de Beckenstraat aan. Het is daar een prachtig plekje. Je kijkt over het water, je ziet er de blauw geverfde sluis en de diverse kleuren groen van bomen, gras en struiken maken het tot een schilderachtig plekje voor wie er oog voor heeft. Het was er een gezellige boel. Veel deelnemers kennen elkaar en menig nieuwtje ging over en weer tussen de krentenbollen en koffie door.

Tegen vier uur waren de laatste deelnemers weer terug bij de Kapel. En er werd door sommigen nog even nageborreld. Volgens veel deelnemers was het opnieuw een mooie fietstocht. Mooier dan vorig jaar. Dit keer ging de tocht een heel andere kant op dan in 2003. Nu werd er gefietst door het Grote Veld, langs kasteel Den Bramel, en daarna richting kasteel Hackfort en de terugtocht voerde langs Delden en Kieftskamp. Ook nu was de tocht afwisselend. Door bos, langs weiden, langs bijzondere boerderijen, over een stukje heidegrond, je fietste over verharde wegen en over bospaadjes. We mogen dus wel concluderen dat de commissie er weer in geslaagd is om een tocht uit te zetten die vele mooie plekjes kende, en voor de deelnemers die de omgeving wat beter kennen, toch ook nog verrassingen had te bieden.

We kijken weer met belangstelling uit naar de fietstocht van volgend jaar.

Gea van Dommelen.

Staring-avonden in juli en augustus

De Staring-avonden zijn als vanouds op de laatste donderdag van juli en de eerste donderdag van augustus. De avonden beginnen om half acht. Na de begroeting mogen we met z'n allen de tuin van de Wildenborch bekijken. We beschouwen dit als een groot voorrecht. We worden rondgeleid door het deskundige tuinmansechtpaar Bart van de Schoot en zijn vrouw Alma en de even deskundige voormalig tuinman Bertus Wiltink. Ik kan u alvast vertellen dat de tuin er prachtig uitziet.

Terug uit de tuin zult u in de Kapel hartelijk worden ontvangen met koffie en koek. Dan volgt er een 'vertelling' over het leven van de dichter Staring. Dit onderdeel is anders dan de laatste jaren. Dinie Hiddink heeft vele jaren lang hier met veel liefde aan meegewerkt. We vonden het desondanks tijd voor iets anders. Wij hebben afscheid genomen van Dinie en haar bedankt voor al die jaren dat ze tijd voor de Staring-avonden heeft vrijgemaakt.

Over ons nieuwe programma kan ik op dit moment nog niet veel vertellen. Er zijn twee mensen mee bezig. Wij zien binnenkort wat ze ervan gemaakt hebben, maar dat is te laat voor deze Wildenborcher. Ik heb wel sterk het vermoeden dat het zeker de meoite waard zal zijn om op een van de volgende Staring-avonden aanwezig te zijn. Johan Pardijs zal zeker van de partij zijn om op zijn geheel eigen wijze de dia's van de omgeving te laten zien.

Tussen de 'vertelling' en de dia's is er pauze. U kunt dan genieten van een heerlijk drankje. We hopen dat u komt kijken en luisteren op 29 juli of op 5 augustus. Graag tot ziens.

**Namens de Kapelcommissie,
Frieda te Lindert.**

Een greep uit het leven van een Wildenborcher

(Vandaag: Marie Pardijs-Pardijs; 1912)

't LANGE END

(de weg van Vorden naar den Wildenborch)

Het lange end kent vele menschen
En vele menschen kent dat end
Waar enkel boom en dennen groeien
Met slechts een enkele bank bekend

Dat end is velen lief geworden
Zoo denk ik vaak, en is 't zoo niet?
Hoeveel zou zij daar niet bewaren
Van alles, wat ze daar zag en ziet.

Maar plotseling is het end gebroken
Een huis verscheen uit 't zand.
En voor men 't zich in kon denken
Stond er een huis in 't dennenland.

Wel mogen wij daar niets van zeggen,
Een elk moet wonen toch,
En daar reeds overal gebouwd werd
Was 't lange end' er nog.

Ik wilde dit alleen maar zeggen
En raad geven wou ik enkel maar:
'K zag boven aan 't huis een ledig plekje
met de naam schijnt men niet klaar

Wat zou zoo'n huis dan 't beste sieren?
Zou het deze naam niet zijn:
Als "t lange end"daarin gebeiteld
Of mocht geschreven zijn.

Wanneer dan daar in latere jaren
Alles bebouwd zou zijn
En huis na huis daar mocht rijzen
En de stilte verre zijn.....
Dan zou een elk die naar dat huis keek
En "t Lange End" daar las,
Weer denken aan dat end van vroeger
Dat vol stilte en geheimen was.....

Da. E
(Dina Eggink)

Dit gedicht stond in 1936 in Vorden in de krant. En het zal u wel duidelijk zijn dat deze aflevering van 'Een greep uit het leven van een Wildenborcher' over een bewoner van het Lange End gaat. Het gaat over 'Marie van 't Lange End', oftewel Marie Pardijs van de Wildenborchseweg 7.

Maar eerst nog even wat over bovenstaand gedicht. Mevrouw Pardijs gaf mij dit gedicht omdat zij heel graag wilde dat het in De Wildenborcher kwam te staan. De schrijfster, Dina Eggink, fietste elke dag van haar huis aan de Nijlandweg naar haar werk bij Hotel Brandenburg, het latere restaurant De Herberg in Vorden. En al fietsende zag zij dat er bomen en struiken werden gekapt en dat er een huis werd gebouwd. Dit gedichtje heeft de dag voor het trouwen van mevrouw Pardijs in de krant gestaan en zij werd er op geattendeerd door de heer Van Tongeren, die toen de plaatselijke kruidenier was. De heer en mevrouw Pardijs waardeerden dit gedichtje heel erg, en hebben later inderdaad het huis 't Lange End genoemd.

Mevrouw Pardijs was erg behulpzaam aan deze rubriek mee te werken. Ze kan veel vertellen over de buurt en zijn bewoners. Ze werd in 1912 aan de Mosselseweg (Het Meulenbrugge) geboren. Ze was de derde van twee jongens en twee meisjes. Ze ging in Vorden naar de christelijke school Het Hoge. En later, op haar achttiende, is ze een jaar naar de huishoudschool geweest. Dat was één dag in de week praktijklessen en één avond in de week theorieles. Het is haar nog bijgebleven dat H^2O de scheikundige formule van water is.

Marie Pardijs kwam daar dus in 1936 wonen toen zij met haar

man Evert trouwde. Daarvoor had ze, zo vertelde ze mij, wel twaalf keer verkering gehad. En een verkering bestond in die tijd uit een kusje geven bij het afscheid, of samen dansen, of dat je door een leuke jongen naar huis werd gefietst. Maar ik moest er wel bijzetten dat het 'allemaal in het nette' was. Maar met Evert Pardijs werd het echt serieus. Hij vroeg haar op een avond, toen zij beiden een uitvoering van de zangvereniging bijwoonden, of hij haar naar huis

mocht fietsen. Als mevrouw Pardijs dit vertelt beginnen haar ogen nog te glimmen. Met Evert heeft ze drie jaar verkering gehad, en was ze ook nog eens drie jaar verloofd. Eerst waren haar ouders niet echt blij met Evert, maar toen ze hoorden dat hij van een boerderij kwam mocht ze toch wel met hem verkering hebben.

Ze hebben de grond waar ze nu woont van haar ouders gekocht voor een bedrag waar je nu nog geen garage voor zou kunnen bouwen. Marie en Evert zijn begonnen met vier koeien en een paar varkens. Het was een drukke periode van helpen met het melken, aardappelen rooien, rogge maaien, de rogge opbinden, hooi schudden, de groentetuin bewerken en drie kinderen opvoeden. Maar toch had Marie nog tijd over om naar de vrouwenvereniging en gymnastiekvereniging te gaan. Ook was ze lid van de plattelandsvrouwen en zat ze op volksdansen. Al deze activiteiten vonden plaats in de Kapel. Die werd zeker in die tijd beschouwd als het centrum van het buurtleven. In de oorlog hebben ze het niet slecht gehad. Wel was het angstig, want ze hadden eerst de Duitsers in huis en later Canadezen. Wat mevrouw Pardijs vooral nog is bijgebleven is dat er mensen uit Zutphen en zelfs uit Amsterdam op fietsen met houten banden kwamen om eten te halen en dat gebeurde dan meestal via ruilhandel.

Evert en Marie zijn vijfendertig jaar getrouwd geweest. De heer Pardijs was tweeënzestig jaar oud toen hij in 1971 door een ongeval om het leven kwam. Dit was natuurlijk een groot verlies voor mevrouw Pardijs, maar zij kreeg veel steun van buurt en familie. Dit werd als waardevol ervaren. Haar jongste zoon Johan nam toen de boerderij over. Het bedrijf was ondertussen gegroeid naar dertig koeien en vijfhonderd varkens.

Het geloof heeft een belangrijke plaats in haar leven ingenomen. Ook nu gaat ze nog regelmatig naar de kerk in Vorden of woont ze de dienst in de Kapel bij. En in de woonkamer hangt een in 1923 geborduurd bijbels tafereel van Jozef en Farao. Het was bij haar in het gezin de gewoonte dat er geborduurd mocht worden van januari tot maart, niet langer, want gedurende de zomermaanden moest er buiten geholpen worden.

Ik wil dit stukje over een bekende Wildenborcher afsluiten door te zeggen dat Marie van 't Lange End een vrouw is die positief in het leven staat en dat haar kinderen, klein- en achterkleinkinderen belangrijk voor haar zijn. Ik wil benadrukken dat zij, zo vertelde ze me, zin in het leven heeft.

Eigenlijk is het de bedoeling dat degene die deze keer in deze rubriek centraal staat de volgende persoon aanwijst voor deze rubriek en er dan bij vertelt waarom hij of zij in de volgende Wildenborcher moet komen te staan. Dat is echter op dit moment nog niet bekend, dus u moet nog even geduld hebben en afwachten wie het wordt.

Even voorstellen.....

Afgelopen Pasen was het de derde keer dat wij op de prachtige plek waar wij wonen, vreugdevol het paasvuur hebben ontstoken. Tot nu toe een familie- en vrienden aangelegenheid. Na het verschijnen van de vorige Wildenborcher vatten wij het plan op om, via het buurtblad, ook de buurtgenoten uit te nodigen. Omdat het volgende blad pas na Pasen zou verschijnen is dat niet gelukt, maar wellicht een idee voor volgend jaar?

Wie zijn wij: Frans Bakx en Jet Rombouts.

Wij wonen nu bijna vier jaar met buitengewoon veel plezier op 'Kamphuisen'. Wij stappen zo vanuit het huis het natuurgebied in en maken daar dan ook, alleen al door de dagelijkse wandelingen met onze Sint Bernhard, gretig gebruik van. Hoewel.....door onze drukke werkzaamheden maken wij er eigenlijk minder gebruik van dan we graag zouden willen.

Wij leiden samen een kantoor, 'Bakx Rombouts notaris en belastingadviseurs'. Het kantoor kent twee vestigingen, een in Enschede en een in Deventer. Frans is belastingadviseur en leidt de fiscale vestiging in Enschede en Jet is notaris en leidt het notariskantoor in Deventer. Ons kantoor kent dertig medewerkers.

Beiden zijn wij eerder getrouwd geweest en uit deze huwelijken hebben wij 'samen' negen kinderen, variërend in leeftijd van twaalf tot 32 jaar. Het eerste kleinkind van Frans zal hopelijk deze zomer geboren worden.

Wij zijn bezig het terrein waarop wij wonen, mede met hulp van de provincie en de gemeente, nog meer te verfraaien. We hebben inmiddels een boomgaard en haag aangelegd op de plek waar vroeger een moestuin was en waarvan de oude muur nog staat. Bovendien is onze paddenpoel uitgediept en vergroot en zijn de walkanten wat afgevlakt, zodat het wild er makkelijker bij kan om te drinken. Met behulp van de Bosgroep is er een bos onderhoudsplan opgesteld.

Wij willen de prachtige plek waar wij wonen instandhouden, zodat niet alleen wij maar ook anderen er met volle teugen van kunnen genieten. Naast "ons" bos hebben wij nog één passie, namelijk zeezeilen. Deze zomer staat een tocht naar de Faëer-eilanden op het programma.

Het is jammer dat wij elkaar niet bij het paasvuur hebben ontmoet maar, zoals ik hiervoor al zei: volgend jaar beter, als wij elkaar niet al eerder hebben ontmoet.

Tot ziens,

Jet Rombouts en Frans Bakx
Wildenborchseweg 11

BEWONERSGESCHIEDENIS VAN DE WILDENBORCHSE BOERDERIJEN

In de geschiedschrijving van de Wildenborch gaat de aandacht meestal alleen uit naar het kasteel en zijn heren, terwijl er over de inwoners van de buurtschap slechts in algemene termen wordt gerept. Op z'n best worden de boerderijen vermeld als onderdeel van het landgoed, of als bezit van andere eigenaren. De bewoners en pachters van de boerderijen blijven daarbij meestal onbenoemd, zelfs in de pachtboekjes waarin de jaarlijkse pachtbetalingen werden genoteerd.

Hoogste tijd dus om te proberen iets van dit laatste aspect van de geschiedenis van onze buurtschap te achterhalen, al was het maar om ook recht te doen aan de rol die de Wildenborchers zelf hebben gespeeld in de land- en buurtschapsvorming, naast die van de landheren.

Vanwege de grote mate van verwantschap tussen sommige Wildenborchse families kunnen de bewonersgeschiedenissen van de boerderijen ook dienen om de genealogen onder ons vooruit te helpen met gegevens, en om de verschillende stambomen aan elkaar te knopen. Op deze wijze zal het hopelijk ook mogelijk worden om aanschouwelijk te maken op welke wijze onze gemeenschap samenhangt, verbonden door voorouders en naoberschap, naast school, kerk en verenigingsleven.

De Wildenborch was van oudsher een drassig gebied, en dit verklaart waarom er in vroegere tijden slechts een handjevol boerderijen waren, alle gesitueerd op de hoger gelegen delen. Zo vinden we in de alleroudste documenten, daterend uit de 14e en 15e eeuw, de buurtschap Mossele, de huizen Wildenborch en Meddeler, het goed Veltcamp en de erven Kamphues, Hoveninch (Heuvelink?), Oelthues en Molenbrugge reeds vermeld, terwijl de volgende erven voor het eerst aan het einde van de 17e eeuw in de bronnen opduiken:

1693: Gronouw, Groot Bloeminck (verdwenen in de 18e eeuw), het Laer, Cleyn Bloeminck, Blockhuysen, Pagencolck (verdwenen rond 1830), Giesencamp, de Meule (verdwenen), Meulendijk, Giesenkamp, Jegerstede, Coerinck

Groenouwe: Nijlandweg 6

Klein Bleumink: Kapelweg 8

Blukhuis: Kapelweg 2

Meulendijk: Galgengoorweg 19

Giesenkamp: Wildenborchseweg 14

Jaege: Mosselseweg 14

Köning: Mosselseweg 8

Met de komst van de familie Staring in 1780, en hun activiteiten ter verbetering van het landgoed en de afwatering van het gebied (Veengoot!) komen er allengs nieuwe boerderijen en woningen bij, waarvan de huisnummers voor het eerst geregistreerd worden rond:

- 1798: Klein Laar (reeds genoemd in 1757), Boschhof, Klein Hogevoender, Muldershuis, Nijland
 1806-12: Kroepan, Kathut (verdwenen vóór 1865), Venneman, Schoolhuis, Jan Banninkshuis, Dennenkamp, Jan Teunissenhuis, Kasteel, Mossel(man), Prins (verdwenen 1894; nu Prinsenhoeve?), Schutterij, Meulenbrugge, Ongerif, Oostenk (nu Oosterink)
 1822-29: Spalder, Hoekhuis, Draaijershuis (verdwenen 1873), Dennenboom
 1839: Bouwhuis, Klein Spalder, Kranengoor, Smidse, Bakker (verdwenen 1919), Vennemansweg 1
 1851-61: Britse, Klokkenhof
 1865-67: Hagenhuis, Staring, Koskamp, Wildenborchseweg 19
 1890: Hoppenhof, Kapelweg 4

Klein Laar: Mosselseweg 20

Boschhof: Wildenborchseweg 18

Klein Hogevoender: Wildenborchseweg 34

Muldershuis: Galgengoorweg 17

Nijland: Nijlandweg 3

Kroepan: Kamphuiserweg 1

Venneman: Vennemansweg 2

Schoolhuis: Schoolhuisweg 4

Jan Banninkshuis: Giezenkampweg 2

Dennenkamp: Giezenkampweg 4

Jan Teunissenhuis: Reeoordweg 1

Kasteel: Mosselseweg 22

Mossel ~ Heuvelink: Mosselseweg 16

Schutterij: Mosselseweg 6

Meulenbrugge: Mosselseweg 4

Ongerif: Wiersserbroekweg 4 en 6

Oostenk ~ Oosterink: Vordenseweg 8

Spalder: Wiersserbroekweg 2

Hoekhuis: Vennemansweg ? (voorheen fam. Hissink)

Bouwhuis: Wildenborchseweg 22

Dennenboom (~ Starink): Vennemansweg 4? (voorheen D53, Gerrit Vreeman)

Klein Spalder: Wiersserbroekweg 5

Kranengoor: Mosselseweg 7 en 9

Smidse: Galgengoorweg 20

Klokkenhof (~ Ikkink): Wildenborchseweg 17

Britse: Mosselseweg 1?

Hagenhuis: Nijlandweg 4

Staring: Wiersserbroekweg 1

Koskamp: Sekdijk 1

Wildenborchseweg 19: nu Wildenborcherhof

Hoppenhof: Wildenborchseweg 24

De verkoop van de Wildenborch door de erven Brants en de heren Spiele en Baalbergen in 1907, 1924 en 1930 werd gevolgd door nieuwe bouwgolven, getuige de nieuwe huisnummers die we aantreffen vanaf:

- 1907-10: Horst, Hartelman, Johannahoeve, Valkenhorst, Slagman, Vennenhof, Schependom, Meistershuus, Julianaschool, Overbeek, Klein Brinke, Hulshof, Vlier, Braakhekke, Waninkhorst, Reerink, Wever, Bannink, Schoolhuisweg 2, Wildenborchseweg 16, 21, 27 en 29, Kapelweg 3, 6 en 12
- 1921-29: Nijlandweg 2, Zonnehoek, Schreevoort, Boeijink, Peppelhuis, Beekhuis, Nooitgedacht, Wildenborchseweg 1, 11, 12, 13, 15 en 25, Reoordweg 8, Galgengoorweg 12, 13, 16 en 18, Wientjesvoortseweg 2, 4, 6, 8, 10 en 12, Vordensebinnenweg 7

Horst: Schoolhuisweg 1

Hartelman: Stuwdijk 5

Johannahoeve: Stuwdijk 1

Valkenhorst: Vordensebinnenweg 3 en 5

Slagman: Stuwdijk 2

Vennenhof: Dollehoedsdijk 15

Schependom: Wildenborchseweg 36?

Klein Brinke: Vordenseweg 11

Hulshof: Hardermaat 3

Vlier: Vordenseweg 6?

Braakhekke: Vordenseweg 13

Waninkhorst: Vordenseweg 15

Reerink: Mosselseweg 3

Wever: Mosselseweg 20

Bannink: Mosselseweg 5

Nooitgedacht: Wiersserbroekweg 3

Zonnehoek: Nijlandweg 1

Schreevoort: Wildenborchseweg 23

Boeijink: Wildenborchseweg 26

Meisterhuus: Wildenborchseweg 28

Julianaschool: Wildenborchseweg 30

Overbeek: Wildenborchseweg 32

Peppelhuis: Stuwdijk 3

Beekhuis: Mosselseweg 18

Van één boerderij, het Klein Bleumink (gebouwd rond 1690), is een uitgebreide bewonersgeschiedenis bekend vanaf 1740 (en mogelijk zelfs vanaf 1696), dankzij de naspeuringen van Jan Klein Bluemink, de vader van Gerda Wezinkhof (Kapelweg 4). De allereerste familie heette Enserink alias Klein Bloemink (uitgesproken als Klein Bleumink), die zich later definitief Klein Bleumink is gaan noemen. Via de vrouwlijke lijn werden de Klein Bleuminks opgevolgd door de Klein Ikkinks. Zweersina Maria Regelink, de weduwe van de laatste Klein Ikkink (Hendrik Jan) op Klein Bleumink, hertrouwde met Elbert Willem Hagen. Zweersina en Elbert (mijn overgrootouders) waren beiden afkomstig uit Hengelo-Gld, resp. van het Beijerink en het Groot Venhorstink. Na de verkoop van de Wildenborch in 1908 ging Elbert met zijn 2e vrouw (Derkje Eggink uit Hackfort) boeren op het Bouwhuis (het achterste deel van het Koetshuis). Het Klein Bleumink werd gekocht door Hendrik Gerrit Oltvoort uit Laren, die daarbij de weg (of beter "de Oltvoortstege") vrij maakte voor zijn broers Albert Jan en Gerrit en zuster Willemina, die zich

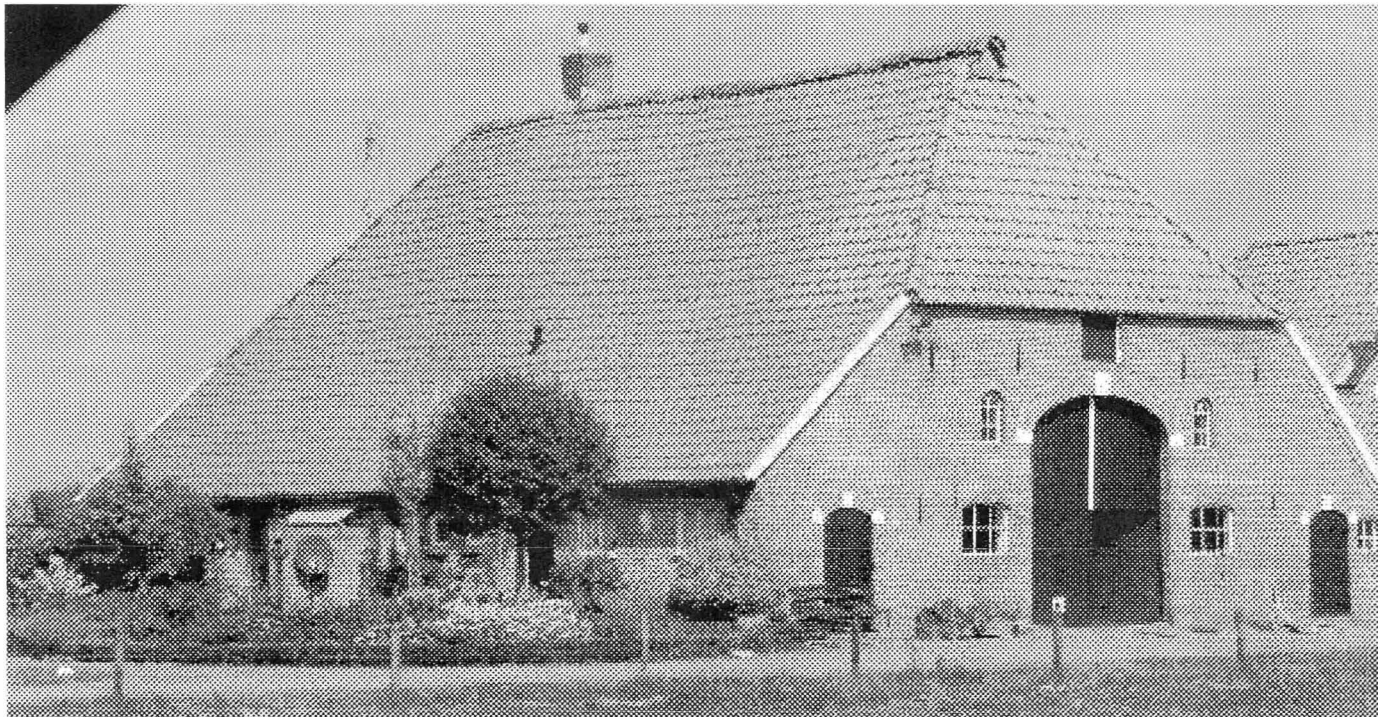
eveneens aan de Kapelweg vestigden (op no's 3, 6 en 12). Zowel de Enserinks als de Klein Ikkinks kwamen uit de buurt (Blokhuis, Pagenkolk), en de Klein Ikkinks zijn ook in de Wildenborch gebleven, sommigen voor kortere, anderen voor langere tijd (Kranengoer, Klokkenhof, Kamphuizen, Nijland, de Horst en Blokhuis)

Van de andere boerderijen en hun bewoners is helaas nog niet zo veel bekend, of alleen voor een klein deel, en dan nog slechts bij de oudere generatie en een enkele "stamboomkweker". De gegevens die ik tot dusver heb verzameld zijn weergegeven in een uitgebreid schema dat, indien daar belangstelling voor mocht zijn, op het komende Oranjefeest zal kunnen worden ingezien.

Hierbij zou ik een ieder die meer weet dan ik (waarschijnlijk de meesten onder u) willen vragen om te kijken in hoeverre deze gegevens juist zijn en, waar mogelijk, om mij van aanvullende informatie te voorzien. Ook zou ik graag oude foto's, schilderijen of ansichtkaarten van huis of boerderij, van vroegere of huidige bewoners, of van mede-Wildenborchers (komen) scannen, om te gebruiken voor een mogelijk hieruit voortvloeiende publicatie over de geschiedenis van de Wildenborchers en hun boerderijen.

Bij voorbaat hartelijk dank voor uw medewerking.

Gerda Rossel
J. Camphuisstraat 77-B
2593 CJ Den Haag
070 381 6077
06 2535 8189
gerdarossel@planet.nl

Een foto van boerderij Nijland aan de Nijlandweg. Van internet geplukt.

Voor de jeugd van de Wildenborch (en voor iedereen die zich jong voelt)

KLOKKEN

Print de plaat uit op iets dikker papier. Kleur de plaat mooi in en knip hem vervolgens uit. Maak gaatjes op de aangegeven plaatsen en zet de wijzers met een splitpen vast in het midden van de klok.

